

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра медицини катастроф та військової медицини
Навчальний рік 2025-2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Екстрена медична допомога»
(назва освітнього компоненту)

Вибірковий освітній компонент

Форма здобуття освіти очна

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

Освітньо-професійна програма Фізична терапія, ерготерапія

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Курс 4

Силабус освітнього компоненту
розглянуто на засіданні кафедри
медицини катастроф та військової
медицини

Протокол від
“_28_”_серпня_2023 року №13

Завідувач кафедри

Волкова Ю.В.

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем хірургічного
профілю

Протокол від
“_29_”_серпня_2023 року № 1

Голова

Сипливий В.О.

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Волкова Юлія Вікторівна, завідувач кафедри медицини катастроф та військової медицини, професор, доктор медичних наук
2. Кудінова Ольга Василівна - професорка кафедри медицини катастроф та військової медицини, кандидат медичних наук
3. Долженко Марина Олександрівна, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини, кандидат медичних наук

ДАНИ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Ткачук Олексій Юрійович - доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини, кандидат медичних наук.

Професійні інтереси: анестезія та інтенсивна терапія пацієнтів з хірургічною патологією. Зав.відділення анестезіології та інтенсивної терапії ІЗНХ НАМНУ.

Контактний телефон +380509401776

Корпоративна пошта викладача oy.tkachuk1@knmu.edu.ua

Расенко Андрій Володимирович - асистент кафедри медицини катастроф та військової медицини.

Професійні інтереси: інтенсивна терапія пацієнтів з хірургічною патологією.

Контактний телефон – 0973805099

Корпоративна пошта - av.rasenko@knmu.edu.ua

Консультації: щоденно з 9.00 до 15.00 на кафедрі, онлайн консультації та відпрацювання пропусків – за розкладом в АСУ

Локація : кафедра медицини катастроф та військової медицини (з курсами невідкладних станів та анестезіології) знаходиться на 4 поверсі 2 корпусу КНП «Міська клінічна лікарні швидкої та невідкладної медичної допомоги ім.проф.О.І.Мещанінова» ХМР , провулок Балакірева 3-А.

ВСТУП

Силабус освітнього компонента «Екстрена медична допомога» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Фізична терапія, ерготерапія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія»

Опис освітнього компоненту (анотація)

«Екстрена медична допомога» як освітній компонент базується на вивченні здобувачами вищої освіти нормальної анатомії людини, нормальної фізіології людини, пропедевтики внутрішньої медицини, долікарської медичної допомоги та інтегрується з цими освітніми компонентами. Даний освітній компонент закладає основи теоретичних знань і практичних навичок з організації і надання екстреної медичної допомоги пацієнтам у невідкладних станах на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах, у тому числі й під час надзвичайних ситуацій мирного та військового часів. Програма дисципліни базується на положеннях Закону України «Про екстрену медичну допомогу» (далі Закон) від 5 липня 2012 року №5081-VI і може бути зміненою після проведення нормативно-правових актів, які регулюють діяльність системи екстреної медичної допомоги та підготовки кадрів, у відповідність із цим Законом. Поняття «екстрена медична допомога» (ЕМД) і «невідкладна медична допомога» Закон трактує як однотипні за суттю і визначає їх як вид медичної допомоги, який надається на догоспітальному етапі на місці події або у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги пацієнту у невідкладному стані силами працівників екстреної (швидкої) медичної допомоги (фахівців з медицини невідкладних станів) на основі клінічних протоколів і стандартів з екстреної медичної допомоги, в тому числі й під час виникнення надзвичайних ситуацій і ліквідації її наслідків. У програмі враховані існуючі в Україні клінічні протоколи з медицини невідкладних станів для дорослих, а також рекомендації Європейської ради реанімації (2021р.) та Всеукраїнської громадської організації «Всеукраїнська рада реанімації та невідкладної медичної допомоги».

Предметом вивчення освітнього компоненту є технології надання екстреної медичної допомоги хворим на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах.

Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити нормальна анатомія, нормальна фізіологія, біохімія, пропедевтика внутрішніх хвороб, долікарська медична допомога, неврологія та нейрохірургія.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

1.1. Метою вивчення освітнього компоненту є – фахова підготовка здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю «Фізична терапія, ерготерапія», з метою формування і розвитку їхньої компетенції у галузі клінічної медицини.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компоненту є

- визначити основні принципи організації і надання екстреної медичної допомоги в Україні;
- оволодіти навичками діагностики невідкладних станів на місці події у складі бригади екстреної медичної допомоги (лідер, учасник);
- навчитися розпізнавати невідкладні стани;
- навчитися визначити протокол з медицини невідкладних станів, який найбільше відповідає симптомам постраждалого (пацієнта);
- надати екстрену медичну допомогу відповідно до визначеного протоколу з медицини невідкладних станів з виконанням адекватних маніпуляцій;
- опанувати організаційними принципами надання екстреної медичної допомоги і випадку надзвичайних ситуацій мирного часу;
- вивчити послідовність дій бригад екстреної медичної допомоги у випадку масових уражень;
- навчитись проводити медичне сортування постраждалих.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент .

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування здобувачами освіти компетентностей:

інтегральні:

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

загальні:

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

спеціальні (фахові, предметні):

СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 05. Здатність проводити безпечно для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

СК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами освіти наступних **програмних результатів навчання:**

ПРН 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПРН 05. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.

ПРН 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами освіти наступних **соціальний навичок (Soft skills):** адаптивність, спілкування, логічне мислення, командна робота.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

2.1 Опис освітнього компоненту

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компоненту
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» (шифр і назва)	вибірковий
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 227 «Фізична терапія, ерготерапія» (шифр і назва)	Рік підготовки (курс):
		4-й
		Семестр
		9-й
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 44 самостійної роботи здобувача - 46	Освітній ступінь: перший (бакалаврський) ОПП Фізична терапія, ерготерапія	Лекції
		6 год.
		Практичні, семінарські
		38 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		46 год.
Індивідуальні завдання: год.		
Вид підсумковою контролю:		
залік		

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Організація надання екстреної і невідкладної	2	Оглядова

	медичної допомоги в Україні.		
2	Екстрена медична допомога при масових ураженнях	4	Тематична
	Всього годин	6	

2.2.2 Семінарські заняття

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи Навчання	Форми контролю
1	Організація надання екстреної і невідкладної медичної допомоги в Україні. Початкові дії медичних працівників у випадку невідкладного стану пацієнта	6	1.Перевірка засвоєння переліку питань з плану занять. 2.Обговорення питань для самоконтролю 3.Вирішення тестових завдань. 4.Розв'язання ситуативних задач. 5.З'ясування проблемних питань підсумовуючи заняття.	1. Усне опитування 2.Розв'язування клінічних ситуаційних задач 3. Робота з манекенами 4.Розв'язування клінічних ситуаційних задач у форматі тестів
2	Сучасні засоби забезпечення прохідності дихальних шляхів і штучної вентиляції легень у дорослих”.	4	1.Перевірка засвоєння переліку питань з плану занять. 2.Обговорення питань для самоконтролю 3.Вирішення тестових завдань.	1. Усне опитування 2.Розв'язування клінічних ситуаційних задач 3. Робота з манекенами 4.Розв'язування клінічних ситуаційних

			4.Розв'язання ситуативних задач. 5.З'ясування проблемних питань підсумовуючи заняття.	задач у форматі тестів
3	Порядок надання невідкладної медичної допомоги постраждалим та хворим на догоспітальному етапі. Первинне обстеження	4	1.Перевірка засвоєння переліку питань з плану занять. 2.Обговорення питань для самоконтролю 3.Вирішення тестових завдань. 4.Розв'язання ситуативних задач. 5.З'ясування проблемних питань підсумовуючи заняття.	1. Усне опитування 2.Розв'язування клінічних ситуаційних задач 3. Робота з манекенами 4.Розв'язування клінічних ситуаційних задач у форматі тестів
4	Порядок надання невідкладної медичної допомоги постраждалим та хворим на догоспітальному етапі. Вторинне обстеження	6	1.Перевірка засвоєння переліку питань з плану занять. 2.Обговорення питань для самоконтролю 3.Вирішення тестових завдань. 4.Розв'язання ситуативних задач. 5.З'ясування проблемних	1. Усне опитування 2.Розв'язування клінічних ситуаційних задач 3. Робота з манекенами 4.Розв'язування клінічних ситуаційних задач у форматі тестів

			питань підсумовуючи заняття.	
5	Зупинка кровообігу та дихання. Технологія надання екстреної медичної допомоги дорослим	4	1.Перевірка засвоєння переліку питань з плану занять. 2.Обговорення питань для самоконтролю 3.Вирішення тестових завдань. 4.Розв'язання ситуативних задач. 5.З'ясування проблемних питань підсумовуючи заняття.	1. Усне опитування 2.Розв'язування клінічних ситуаційних задач 3. Робота з манекенами 4.Розв'язування клінічних ситуаційних задач у форматі тестів
6	Діагностика і лікування невідкладних станів на місці події	6	1.Перевірка засвоєння переліку питань з плану занять. 2.Обговорення питань для самоконтролю 3.Вирішення тестових завдань. 4.Розв'язання ситуативних задач. 5.З'ясування проблемних питань підсумовуючи заняття.	1. Усне опитування 2.Розв'язування клінічних ситуаційних задач 3. Робота з манекенами 4.Розв'язування клінічних ситуаційних задач у форматі тестів

7	Екстрена медична допомога при механічних травмах	4	<p>1.Перевірка засвоєння переліку питань з плану занять.</p> <p>2.Обговорення питань для самоконтролю</p> <p>3.Вирішення тестових завдань.</p> <p>4.Розв'язання ситуативних задач.</p> <p>5.З'ясування проблемних питань підсумовуючи заняття.</p>	<p>1. Усне опитування</p> <p>2.Розв'язування клінічних ситуаційних задач</p> <p>3. Робота з манекенами</p> <p>4.Розв'язування клінічних ситуаційних задач у форматі тестів</p>
8	Екстрена медична допомога при масових ураженнях	4	<p>1.Перевірка засвоєння переліку питань з плану занять. 2.</p> <p>Обговорення питань для самоконтролю</p> <p>3.Вирішення тестових завдань.</p> <p>4.Розв'язання ситуативних задач.</p> <p>5.З'ясування проблемних питань підсумовуючи заняття.</p>	<p>1. Усне опитування</p> <p>2.Розв'язування клінічних ситуаційних задач</p> <p>3. Робота з манекенами</p> <p>4.Розв'язування клінічних ситуаційних задач у форматі тестів</p>
	Всього годин	38		

2.2.4. Лабораторні заняття

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи Навчання	Форми Контролю
1	Організація надання ЕМД в Україні. Початкові дії медичних працівників у випадку невідкладного стану пацієнта.	8	Опрацювання переліку питань заняття. Підготовка відповідей на питання для самоконтролю Підготовка творчих завдань до теми.	Усне опитування
2	Сучасні засоби забезпечення прохідності дихальних шляхів і ШВЛ у дорослих.	8	Опрацювання переліку питань заняття. Підготовка відповідей на питання для самоконтролю Підготовка творчих завдань до теми.	Усне опитування
3	Порядок надання невідкладної медичної допомоги постраждалим та хворим на догоспітальному етапі. Первинне та вторинне обстеження	8	Опрацювання переліку питань заняття. Підготовка відповідей на питання для самоконтролю Підготовка творчих завдань до теми.	Усне опитування
4	Зупинка кровообігу та дихання. Технологія	8	Опрацювання переліку питань заняття.	Усне опитування

	надання екстреної медичної допомоги дорослим.		Підготовка відповідей на питання для самоконтролю Підготовка творчих завдань до теми.	
5	Діагностика і лікування невідкладних станів на місці події.	8	Опрацювання переліку питань заняття. Підготовка відповідей на питання для самоконтролю Підготовка творчих завдань до теми.	Усне опитування
6	Екстрена та медична допомога при масових ураженнях	6	Опрацювання переліку питань заняття. Підготовка відповідей на питання для самоконтролю Підготовка творчих завдань до теми.	Усне опитування
	Всього годин	46		

Методи навчання:

- Лекції.
- Практичні заняття.
- Самостійна робота здобувачі СРС, в організації якої значну роль мають консультації викладачів.
- Презентація,
- Відеоролики.
- Стандартизований пацієнт.

- Використання манекенів високого рівня.

Методи контролю:

Поточний контроль:

Усне опитування.

- Розв'язування клінічних ситуаційних задач.
- Робота з манекенами та приладами які необхідні для надання невідкладної допомоги в конкретній ситуації.
- Розв'язування клінічних ситуаційних задач у форматі тестів.

Підсумковий контроль: залік.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»).

Поточна навчальна діяльність (далі ПНД) контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями та під час індивідуальної роботи викладача зі здобувачами освіти.

Оцінка ПНД здійснюється викладачем академічної групи, після засвоєння здобувачами освіти кожної теми освітнього компонента та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (традиційної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (с точністю до сотих) за поточну діяльність викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Самостійна робота здобувача (СРЗ). Навчальний матеріал освітнього компонента, передбачений для засвоєння здобувачем освіти у процесі самостійної роботи, вноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127

4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Підсумкове заняття (ПЗ) -залік- проводиться згідно з навчальною програмою з освітнього компонента за розкладом, під час занять. Підсумкове заняття передбачає такі контрольні елементи:

- 1) тестові завдання, які охоплюють зміст навчального матеріалу відповідно до програми освітнього компонента. Критерій оцінювання – **90%** вірно вирішених завдань; «склав» або «не склав»);
- 2) тестові завдання, які здобувачі освіти опановують під час СРЗ;
- 3) завдання з практичної та професійної підготовки, що відображають уміння та навички, які визначені у межах програми освітнього компонента;
- 4) виконання медичних маніпуляцій у межах програми освітнього компонента.

Під час оцінювання знань здобувача, що входять до даного підсумкового заняття (ПЗ) виставляється оцінка за чотирибальною шкалою, що рахується як оцінка за ПК.

Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили

«Дуже добре»	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
«Добре»	Здобувач освіти вмiє зiставляти, узагальнювати, систематизувати iнформацiю пiд керiвництвом викладача; в цiлому самостiйно застосовувати її на практицi; контролювати власну дiяльнiсть; виправляти помилки, серед яких є суттєвi, добирати аргументи для пiдтвердження думок
«Задовiльно»	Здобувач освіти вiдтворює значну частину теоретичного матерiалу, виявляє знання i розумiння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матерiал, виправляти помилки, серед яких є значна кiлькiсть суттєвих
«Достатньо»	Здобувач освіти володiє навчальним матерiалом на рiвнi, вищому за початковий, значну частину його вiдтворює на репродуктивному рiвнi
«Незадовiльно» з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач освіти володiє матерiалом на рiвнi окремих фрагментiв, що становлять незначну частину навчального матерiалу
«Незадовiльно» з обов'язковим повторним вивченням залiкового кредиту	Здобувач освіти володiє матерiалом на рiвнi елементарного розпiзнавання i вiдтворення окремих фактiв, елементiв, об'єктiв
Зокрема, критерії оцiнювання практичних навичок	
«Вiдмiнно»	Здобувач освіти вiдповiдає високому (творчому) рiвню компетентностi: Здобувач освіти виявляє особливi творчi здiбностi, без помилок самостiйно демонструє виконання практичних умiнь та володiє системними теоретичними знаннями (знає методикy виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та iн.) та має здiбностi для прийняття рiшень у нестандартних ситуацiях.
«Добре»	Здобувач освіти самостiйно демонструє виконання практичних умiнь, допускаючи деякi неточностi, якi швидко виправляє, володiє теоретичними знаннями (знає методикy виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та iн.)
«Задовiльно»	Здобувач освіти демонструє виконання практичних умiнь, допускаючи деякi помилки, якi може виправити при корекцiї їх

	викладачем, володіє задовільними теоретичними знаннями (знає основні положення методики виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.).
«Незадовільно»	Здобувач освіти не може самостійно продемонструвати практичні вміння (виконує їх, допускаючи грубі помилки), не володіє достатнім рівнем теоретичних знань (не знає методики виконання практичних навичок, показань і протипоказань, можливих ускладнень, та ін.).

Шкала оцінювання у ХНМУ

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

3.2. Питання до заліку:

1. Поняття про єдину систему надання екстреної медичної допомоги (ЕМД) в Україні. Обов'язки медичних працівників.
2. Організація діяльності служби ЕМД України (структура та завдання).
3. Основні завдання, функції, права та відповідальність медичних працівників (лікарів служби ЕМД, лікарів загальної практики - сімейної медицини та інших) з питань надання медичної допомоги пацієнту (постраждалому) у невідкладному стані.
4. Етичні, деонтологічні та комунікативні аспекти ЕМД.
5. Особливості надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі (бригада ЕМД, лікарі амбулаторій загальної практики - сімейної медицини, поліклінік), ранньому госпітальному етапі (відділення ЕМД багатопрофільної лікарні) та госпітальному етапі (різнопрофільні відділення).
6. Оснащення виїзної бригади ЕМД (вироби медичного призначення, медикаменти, спеціальні засоби).
7. Забезпечення амбулаторії сімейного лікаря та різнопрофільних відділень стаціонару для надання ЕМД.

8. Карта виїзду бригади ЕМД, правила її оформлення.
9. Ергономічні принципи в роботі виїзної бригади ЕМД (при роботі в приміщенні, на вулиці), робота в команді.
10. Особиста безпека працівника бригади ЕМД (медичного працівника) під час надання екстреної медичної допомоги (організаційні заходи, технічні засоби особистої безпеки).
11. Огляд місця події. Небезпечні ситуації, які можливі на місці події, тактика медичних працівників і пріоритети у випадку наявності небезпеки.
12. Визначення числа постраждалих та потреби у додатковій допомозі.
13. Визначення механізму ураження постраждалого.
14. Виклик бригади ЕМД, терміни прибуття машини ЕМД.
15. Первинне обстеження (АВС). Завдання первинного обстеження. Технологія проведення у притомного і непритомного пацієнта (стабілізація голови та шиї, забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів, визначення рівня притомності за шкалою AVPU, оцінка якості і частоти дихання, наявності центрального і периферичного пульсу, його частоти, температури тіла, кольору і вологості шкіри, капілярного наповнення, контроль профузної кровотечі).
16. Прийняття рішення щодо надання медичної допомоги в ході первинного обстеження: накладання шийного комірця, подача кисню, усунення небезпечних для життя станів (усунення obturaційної механічної асфіксії, зупинка зовнішньої кровотечі, СЛР).
17. Визначення подальшої тактики на місці події для категорії пацієнтів “Завантажуй та їдь”; таких, що вимагає швидкого обстеження з голови до ніг та тих, хто вимагає локального обстеження. Критерії визначення категорії пацієнтів “Завантажуй та їдь”.
18. Поняття про “платинових” пів години та “золоту” годину.
19. Роль механізму ураження у визначенні тяжкості пацієнта.
20. Зв’язок бригади з основною базою, доповідь про клінічну ситуацію.
21. Надання допомоги та підготовка до транспортування пацієнта категорії “Завантажуй та їдь”
22. Особливості транспортування хворих і постраждалих (укладання на щит, носі, носі-крісло, накладання шийного комірця, іммобілізаційного жилета, вкладання у салон карети ЕМД).
23. Техніка виймання постраждалого із транспортного засобу та його перенесення.
24. Засоби для доведеного введення ліків, показання і техніка застосування. Внутрішньокісткове введення медикаментів.
25. Мета вторинного обстеження. Пацієнти, що підлягають швидкому обстеженню з голови до ніг на місці події.

26. Технологія обстеження (первинне обстеження, оцінка рівня свідомості за шкалою Глазго, огляд, пальпація голови, оцінка стану зіниць; огляд, пальпація шії; огляд, пальпація, перкусія, аускультация грудної клітки; огляд, пальпація живота; визначення стабільності кісток тазу; огляд, пальпація нижніх та верхніх кінцівок, ділянок хребта).

27. Додаткові методи обстеження (електрокардіомоніторування, пульсоксиметрія, електрокардіографія у 12 стандартних відведеннях, глюкометрія).

28. Визначення наявності активних та пасивних рухів в кінцівках, сили м'язів рук і ніг у пацієнта при свідомості.

29. Збір анамнезу (скарги, алергія, прийом медикаментів, час останнього вживання їжі, перенесені захворювання, отримання даних про імунізації проти правця, вживання алкоголю, з'ясування обставин про ураження).

30. Встановлення невідкладного стану. Визначення лікувального протоколу з медицини невідкладних станів.

31. Критерії визначення пацієнтів, що підлягають локальному обстеженню. Технологія локального обстеження.

32. Встановлення попереднього діагнозу з медицини невідкладних станів.

33. Причини, діагностика і лікування обструкції дихальних шляхів у дорослих.

34. Забезпечення прохідності дихальних шляхів методом закидання голови назад з підтриманням щелепи, прийом Сафара.

35. Забезпечення прохідності дихальних шляхів при травмі шийного відділу хребта (виведення нижньої щелепи вперед).

36. Ревізія і санація ротової порожнини ручним і апаратним способами.

37. Застосування ротогорлової (орофарингеальної) трубки, вентиляція легень постраждалого через маску з використанням ручного апарата для штучної вентиляції легень (Амбу), подання кисню.

38. Застосування носогорлової (назофарингеальної) трубки.

39. Показання і техніка інтубації постраждалого.

40. Застосування альтернативних методів забезпечення прохідності дихальних шляхів за допомогою ларингеальної маски, ларингеальної трубки, комбіт'юба.

41. Симптоми часткової і повної непрохідності дихальних шляхів при потраплянні стороннього тіла, методи її відновлення. Прийом Геймліха.

42. Показання і техніка конікопункції та конікотомії.

43. Поняття про термінальні стани. Клінічна смерть, її ознаки. Абсолютні та відносні ознаки біологічної смерті.

44. Причини неефективного кровообігу.

45. Діагностика раптової смерті. Класифікація і оцінка серцевого ритму при зупинці серця.

46. Технологія серцево-легеневої реанімації при фібриляції шлуночків, шлуночковій тахікардії, безпульсовій електричній активності, асистолії в дорослих згідно із протоколом Європейської ради реанімації 2021 року.

47. Діагностика причин зупинки серця, які можна усунути у процесі реанімації - чотири Г: гіпоксія, гіповолемія, гіпер/гіпокаліємія, гіпомагнійемія, ацидоз, гіпотермія; чотири Т: tension (напружений) пневмоторакс, тампонада серця, тромбемболія, токсичне передозування.

48. Техніка експрес-реєстрації ЕКГ під час реанімації.

49. Техніка дефібриляції ручним дефібрилятором.

50. Техніка натискань на грудну клітку.

51. Фармакотерапія при зупинці серця.

52. Технологія серцево-легеневої реанімації при наявності автоматичного дефібрилятора.

53. Тривалість серцево-легеневої реанімації, ознаки, які вказують на її ефективність та можливість припинення.

54. Післяреанімаційна підтримка.

55. Помилки та ускладнення, які виникають під час проведення серцево-легеневої реанімації.

56. Правові та етичні аспекти серцево-легеневої реанімації.

57. Діагностика та лікування на догоспітальному етапі гострого коронарного синдрому, кардіогенного шоку, гіпертонічного кризу, анафілактичного шоку, гіпотермії, утоплення, ураження струмом, коми невизначеної етіології, коми при цукровому діабеті, отруєнні невідомим газом, отруєнні невідомою речовиною відповідно до затверджених протоколів з медицини невідкладних станів.

58. Діагностика та лікування на догоспітальному етапі механічних пошкоджень черепа, хребта, грудної клітки, органів черевної порожнини, тазу і тазових органів, кінцівок.

59. Діагностика і тактика виїзної бригади при політравмі, синдромі довготривалого стиснення і розчавлення, зовнішній і внутрішній кровотечі, травматичному і геморагічному шоці, гемо- і пневмотораксі.

60. Алгоритм надання екстреної медичної допомоги постраждалим у дорожньо-транспортній пригоді.

61. Техніки зупинки зовнішньої кровотечі.

62. Техніка транспортної іммобілізації різних кісткових сегментів на догоспітальному етапі.

63. Пункція грудної клітки при напруженому пневмотораксі.

Оклюзійна пов'язка.

64. Порядок дій бригад швидкої медичної допомоги у вогнищі масового ураження.
65. Взаємодія з рятувальними службами, відповідальність кожної з них.
66. Організація зони медичного сортування, зони надання медичної допомоги (медичного пункту) і зони транспорту (евакуації).
67. Первинне медичне сортування за системою START.
68. Правила використання сортувальних браслетів і талонів.
69. Психічні і психологічні порушення постраждалих у масових випадках.
70. Сортування постраждалих із порушеною психікою, надання їм екстреної допомоги.
71. Техніка групової психотерапії постраждалого на місці події.

3.3. Практичні навички.

1. Надання пацієнту стабільного бокового положення
2. Виконання компресії грудної клітки при СЛР
3. Проведення потрійного прийому Сафара
4. Підтримка прохідності дихальних шляхів повітропроводом
5. Штучна вентиляція легень “рот до рота” та мішком Амбу
6. Використання автоматичного зовнішнього дефібрилятора
7. Катетеризація периферичної вени
8. Накладання турнікета

3.4. Індивідуальні завдання здійснюється за умов виконання завдань викладача (доповідь реферату на практичному занятті, доповідь з презентацією на практичному занятті, доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей, участь у Всеукраїнській олімпіаді). Бали (не більше як 10) додаються, як заохочувальні. Загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 120 балів.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Щоб досягти цілей навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати лекції; читати матеріал попередньо, до його розгляду на практичному занятті; не спізнюватися і не пропускати заняття; приходити на кафедру одягнутими у медичний халат, мати змінне взуття, одяг для роботи у відділеннях екстреної допомоги, мати при собі фонендоскоп, зошит, ручку. Виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте. При роботі

на кафедрі або в клінічних відділеннях треба ретельно дотримуватися всіх вимог роботи.

Для успішної роботи в системі дистанційного навчання здобувач вищої освіти повинен заздалегіть зареєструватися в ній.

Передбачена академічна мобільність, взаємозамінність залікових кредитів (обсяг 1 кредиту 30 годин). Здобувачі вищої освіти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття. Пропуски практичних занять відпрацьовуються година в годину викладачу групи або черговому викладачу.

Здобувачі вищої освіти з особливими потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання здобувача вищої освіти це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, сконтакуйте з викладачем.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика кафедри у відношенні академічної доброчесності базується на нормативній базі з питань академічної доброчесності України та ХНМУ, якими є Закон України «Про вищу освіту», стаття 42, рекомендації Національного агентства із забезпечення якості освіти, Наказ № 305 від 27.08.2019 р. щодо організації освітнього процесу в ХНМУ, Наказ № 165 від 02.07.2020 про заходи з розвитку системи академічної доброчесності в ХНМУ, Кодекс академічної доброчесності, Положення про академічну доброчесність, Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ. Вона спрямована на попередження та усунення випадків академічного шахрайства, виховання негативного відношення до плагіату, проведення постійної цілеспрямованої роботи щодо розвитку у здобувачів освіти академічної доброчесності.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, А.О. Волосовець, О.Г. Шекера та ін. — 5-е видання, К. ВСВ «Медицина», - 2023.- 560 с. ISBN: 978-617-505-917-3
2. Догоспітальна допомога при травмах. International trauma life support / Підручник, переклад з англ. 9-го видання /Рой Л. Елсон, Кайі Г. Ган, Джон Е. Кемпбелл; наук. ред. пер. д.мед.н. А.О. Волосовець. – К: ВСВ «Медицина», - 2022. 560 с.

3. Протоколи з надання екстреної медичної допомоги рівня професійної підтримки життя (Advanced Life Support – ALS): національний навчальний посібник / Г.Г.Рощін, С.В.Синельник, М.І.Гуменюк та ін., за ред. проф. Г.Г.Рощіна – Київ, 2019. – 297 с.
4. Перша долікарська та лікарська допомога: підручник / Г. І. Слободяник. 2-ге вид. Київ, 2021. 168 с.
5. Навчальний посібник для підготовки фахівців першого (освітньо-професійного) рівня, галузь знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія» (1 курс) (за загальною редакцією Волянського П.Б. та Гринзовського А.М.) / Гринзовський А.М., Волянський П.Б., Калашченко С.І. та ін.]. – Київ : ІДУЦЗ, 2018. – 216 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Сторінка кафедри в репозитарії ХНМУ
<http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/159>,
2. Підручники та посібники, методичні розробки кафедри.
3. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (ст. 16).
[Електронний ресурс] режим доступу
http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T141556.html.
4. Наказ МОН України від 05.12.18р. № 1344. «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 223 «Медсестринство» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти». [Електронний ресурс] – режим доступу <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/223- medsestrinstvo-bakalavr.pdf>.
5. Наказ МОЗ України від 01.06.2013 р. «Про затвердження протоколів медичної сестри (фельдшера, акушерки) з догляду за пацієнтом та виконання основних медичних процедур та маніпуляцій». [Електронний ресурс] – режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0460282-13>.
6. Наказ МОЗ України від 05.06.2019 № 1269 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги". Новий клінічний протокол «Екстрена медична допомога: догоспітальний етап». <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-mozukraini-vid-05062019--1269-prozatverdzhennja-ta-vprovadzhenja-mediko-tehnologichnih-dokumentiv-zistandardizacii-ekstrenoi-medichnoi-dopomogi>
7. Міністерство охорони здоров'я України. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://moz.gov.ua/>

8. Міністерство охорони здоров'я України. Медичним працівникам. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://moz.gov.ua/medichnim-pracivnikam>
9. Всесвітня організація охорони здоров'я в Україні. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://www.who.int/countries/ukr/ru/>
10. Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>
11. Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc
12. Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_komis_ad.pdf